

1835

ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԲԱՐԵԳՈՐԺ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

~

Հիմն
Արամկ Ալպոյանի
Գրադարան — Մարտի

ՈՒՂԵՑՈՅՑ

ԿՏԱԿԻ ԵՒ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ

~ ~ ~

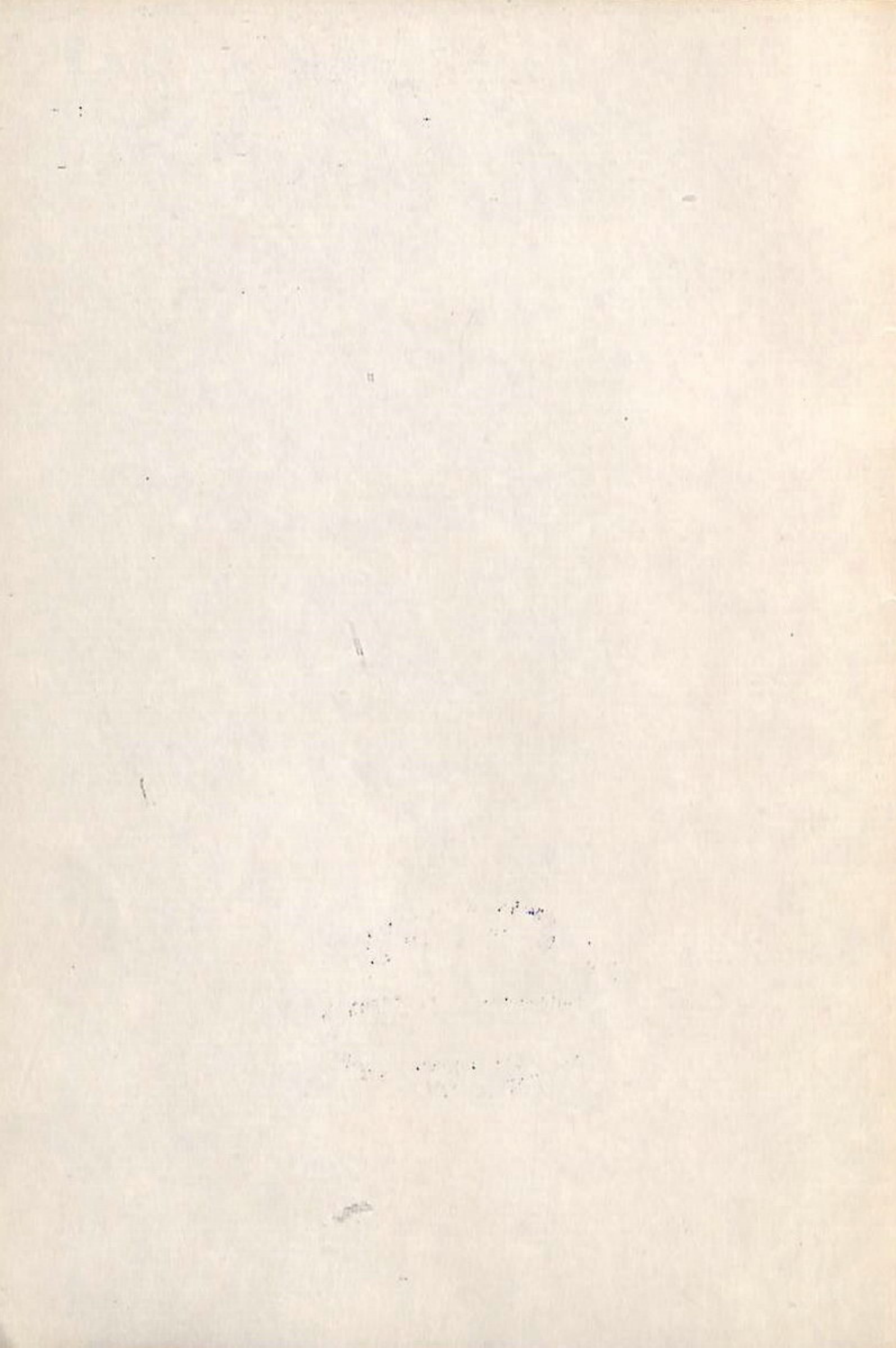
ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱԿԻ
ԿՏԱԿԱՅԻՆ ՅՈՒՇԱԳԻՐՔ

1906 – 1946

ՆԻԻ ԵՈՐՔ

1947

1835

7

493

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԲԱՐԵԳՈՐԺ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ**

2

**ՈՒՂԵՑՈՅՑ
ԿՏԱԿԻ ԵՒ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ**

ՍԽԿ
202

**ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱԿԻ
ԿՏԱԿԱՅԻՆ ՅՈՒՇԱԳԻՐՔ
1906 – 1946**

**ՆԻՒ ԵՈՐՔ
1947**

Ն Ա Թ Ա Ք Ա Ն

Հ. Բ. Ը. Միութեան հաւատաւոր մէկ անդամը, **Տոբթ. Կարօ Պիւլպիւլ**, գեղեցիկ գաղափարը ունեցած է որ Կտակներու եւ Նուիրատուութիւններու մասին գրեռոյն մը հրատարակուի, եւ իր մտածումը գործնականացնելու համար ստանձնած է այդ հրատարակութեան ծախսը, յանձնելով 500 տուար:

Արդարեւ, **Միութեան** վստահուած բազմաթիւ Հիմնադրամներուն պատկերը ա'յնքան թելադրական է, որ կ'արժէր ամփոփ տեղեկութիւններու լոյսին տակ ներշնչել եւ առաջնորդել այն ամէն ազգասէր հայրենակիցները որ բարի մտածում մը ունին Ազգին եւ Հայրենիքին համար:

Սիրայօժար ստանձնեցի այդ աշխատանքը եւ ուրախ եմ որ ինծի վիճակուեցաւ **Հ. Բ. Ը. Միութեան** անդամներուն եւ բարեկամներուն ներկայացնել այս գրեռոյնը, որուն յղացման եւ իրականացման պատիւը կ'երթայ մեր բարեկամ **Տոբթ. Կարօ Պիւլպիւլի**:

ՎԱՐԻԶ-ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ

Նիւ Եորք, Փետրվար 1947

Վ. ՄԱԼԵԶԵԱՆ

ԱՆՄԱՀՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲԱՆ

Հայոց ազգային մեծագոյն հաստատութիւնները հիմնուած են մարդասէր եւ ազգասէր Հայերու նուիրատուութիւններով եւ կտակներով:

Պոլսի Ազգ. Հիւանդանոցը եւ Կեդրոնական Վարժարանը, Կարինի Սանասարեան Վարժարանը, Վենետիկի Միսիթարեան Հայրերու Մուրատ-Ռափայէլեան Վարժարանը, Լազարեան, Գէորգեան Ճեմարանները, Տփղիսի Ներսէսեան Վարժարանը, ուրիշ շատ մը կրօնական եւ կրթական հաստատութեանց հետ, փառաւոր ապացոյցներ են՝ թէ հայ ժողովուրդին զաւակները ազգը պահպանած, ապրեցուցած եւ զօրացուցած են ազգապահպան բարեգործութեամբ եւ քրիստոնէական դադափարապաշտութեամբ:

Մեր պատմութեան մէջ, եղբայրսիրութեան գործնական արտայայտութեան յորդահոս ակին, Մեծն Ներսէս Պարթեւի պէտք է երթանք, ազգային բարեգործութեան հզօր ներշնչման համար: Անիկա մեզի թողած է մարդասիրական աւանդութեան մը գեղեցիկ ժառանգութիւնը: Անկէ ի վեր, մեծանուն Ամիրաներու շինարարութեան ժառանգորդները շարունակած են դրական եւ տոհմաշէն ազգասիրութեան նուիրագործուած աւանդութիւնը: Այսօր ալ, հակառակ յաւիտ կործանարար աղէտներու, Հայաստանի եւ Մերձաւոր

Արեւելքի մէջ կը կանգնին աղգային բարեգործութեան եւ իմացական լուսաւորութեան կոթողացած հիմնարկութիւններ, որ, 1906-էն սկսեալ, իրենց ծնունդն ունեցան Հ. Բ. Ը. Միութեան հիմնադիրներուն եւ անոնց հայրենասէր յաջորդներուն աղգային խոնարհութիւնն եւ բաղձանքներուն մէջ:

Բազմաթիւ հիմնարկութիւններ, հաստատուած կտակներով եւ նուիրատուութիւններով, ճոխացուցին Հայկական Բարեգործական Միութեան նիւթական եւ բարոյական ժառանգութիւնը, եւ այսօր մենք արդար հպարտութիւն մը կը զգանք որ ունինք Նուպարաշէնը, Դարուհի Յակոբեան Մայրանոցը, Մարի Նուպար Ակնարութարանը, Բարեգործականի Տունը, Խորհր. Հայաստանի մէջ, Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը՝ Նիկոսիա, եւ այլ հիմնարկութիւններ Մերձ. Արեւելքի մէջ:

Կտակներ եւ նուիրատուութիւններ, մեծ ու փոքր, բոլորն ալ կը բղխին այն մեծ հաւատքէն եւ համոզումէն՝ թէ հայ ազգը արժանի է ապրելու, որովհետեւ օժտուած եւ տաղանդաւոր ազգ մըն է ան: Կտակ ընել՝ աղգային հեռատեսութիւն ունենալ է, հաւատքն ունենալ է՝ հայ ժողովուրդին աղգային ճակատագրին մասին: Յեղին հայկական դրոշմը պահպանել եւ յաւերժացնել, հոգեկան եւ իմացական մշակոյթի դարաւոր լոյսը՝ Լուսաւորչայ Կանթեղով աշխարհի մէջ վառ պահել է: Այս ճշմարտութիւնը խորապէս ըմբռնած ըլ-

լալուն համար էր, որ Բրիտանիոյ անմահ վարչապետը
կլատսթօն ըսաւ թէ «Հայաստանի ծառայել՝ Քաղա-
քակրթութեան ծառայել է»:

Աղգաշինութիւն, դաստիարակութիւն եւ բարե-
գործութիւն՝ Հ. Բ. Ը. Միութեան երեք սրբազան ա-
ռաքելութիւններն են հայ ժողովուրդին մէջ: Երեք
առաքելութիւններն ալ իրենց նուիրուած առաքեալ-
ներն ունեցան յանձին բազմաթիւ կտակահատարներու
եւ նուիրատուներու: Սակայն ո՛րքան հարուստ ու ճոխ
եղած պիտի ըլլար Հայութեան կեանքը, եթէ ամէն
Հայ, հեռատեսութեամբ եւ գիտակցութեամբ, իր
հարստութիւնը կամ անոր մէկ մասը յատկացնէր մըշ-
տընջենական յիշատակ մը ձգելու, ազգին տեւական
բարիք մը ընելու: Այսօր ալ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ա-
մէն Հայու պատեհութիւն կուտայ որ մեծ կամ հա-
մեստ կտակով մը եւ մանաւանդ անմիջական նուիրա-
տութեամբ մը բարիք ընէ հայ ժողովուրդին: Շա-
տեր կան, նոյնիսկ անդաւալ կամ ամուրի, որ կրնան ի
նպաստ վերածնեալ Հայաստանի կատարել բարեգոր-
ծութիւն մը որ յաւերժացնէ իրենց անունը եւ շահեցնէ
անմահութիւն մը, ինչպէս շահեցան Հայ անդուգական
բարերարները Պօղոս Նուպար եւ Կարապետ Մելգոն-
եան:

Սակայն, ափսո՛ս, ոմանք դրամին կառչած կը
մնան, գիտնալով հանդերձ որ չեն կրնար անիկա իրենց

հետ գերեզմանէն անդին տանիլ: Մեր սիրտերը աւելի
կը ցաւին, երբ ատեն ատեն կը լսենք Հայերու մասին՝
որ օտար Մարմիններու կը ձգեն իրենց հարստութիւնը,
մոռնալով իրենց ազգը որ իրենց ծնունդ տուեր է, որ
պէտք ունի իր բախտաւոր զաւակներուն օժանդակու-
թեան:

Մենք մեր խօսքը կրնանք ուղղել միայն ճշմարիտ
ազգասէրներու եւ կ'ըսենք թէ երբ կտակ մը կամ կա-
րելոր նուիրատուութիւն մը կ'ընէք Հ. Բ. Ը. Միու-
թեան, ազգային նպատակի մը համար, ճշմարիտ հայ-
րենասիրութեան անխորտակելի կոթող մը կը կանգ-
նէք:

Ձեր անունը ձեր ձեռքովն իսկ կ'արձանագրէք Ան-
մահութեան Յուշարձանին վրայ:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ

Նախաշրջանին, 1906-1924, Հ. Բ. Ը. Միութիւնը հիմնուած ըլլալով Եգիպտոսի մէջ, թէեւ ազատօրէն իր գործէր, բայց այդ երկրին օրէնքները բարենպաստակ ընկերակցութեանց համար իրաւակարգ մը հաստատած չըլլալուն, բացի Վաքֆի հիմնարկութենէն եւ կրօնական խմբակցութիւններէն, անիկա իր անունին ոչ կտակ եւ ոչ ալ կալուած կրնար ընդունիլ, բնականաբար եւ չէր կրնար դատարանի առջեւ ներկայանալ, չունենալով իրաւական անձնաւորութիւն: Այդ պատճառով, Միութեան կալուածները կ'արձանագրուէին իր ցկեանս Նախագահին՝ Պօղոս Նուպար Փաշայի անունով, ինչ որ անպատեհութիւններ ունէր: Այդ անբաղձալի դրութեան առաջքը միանգամ ընդ միշտ առնելու կանխահոգութեամբ էր որ, հարցին օրինական եւ թէ միջադգային տեսակէտով քննութենէն վերջ, նպատակայարմար դատուեցաւ, 1924-ին, Հ. Բ. Ը. Միութիւնը վերածել Զուիցերիական Ընկերակցութեան մը եւ իբր այդ արձանագրել Լօզանի մէջ, որպէս իր «հիմնական կեդրոնատեղին»:

Ըստ այնմ, այլեւս աստիճանովուած ըլլալով Միութեան օրինական անձնաւորութիւնը՝ ընկերակցաբար, Զուիցերիոյ Քաղաքային Օրինագրքին 60-79րդ. Յօդուածներու տրամադրութեանց համաձայն, այդ թուա-

կանէն ասդին, օգտուելով մանաւանդ կտակներու եւ առ
հասարակ բարեգործական հիմնադրամներու եւ հիմ-
նարկութիւններու մասին Զուիցերիական օրէնքին
թոյլատու եւ բարեացակամ տրամադրութիւններէն,
Հ. Բ. Ը. Միութիւնը շատ դիւրաւ կրցաւ արձանագրել
բազմաթիւ նոյն իսկ կտակաձեւ նուիրատուութիւններ,
ի կենդանութեան: Ասոնք ուղղակի եւ անմիջապէս ի-
րականացած, եւ օրինականացած՝ նօտարական աքդե-
րով, զերծ են այն բարդ ձեւակերպութիւններէն եւ
ծանր տուրքերէն որ ուրիշ երկիրներու մէջ գոյութիւն
ունին:

ԿՏԱԿՆԵՐԴ ԸՐԵՔ, ԱՅՍՕՐ, ԵՒ ՈՉ ԹԵ ՎԱՂԸ

ԿՏԱԿԱՅԻՆ ՈՒՈՏ

Միութեան Հիմնադիր-Վարիչները, համոզուած ըլլալով որ կտակներուն եւ նուիրատուութեանց պայմաններուն խղճամիտ դործադրութիւնը, այսինքն կտակարարներուն եւ նուիրատուներուն կամքը խղճմբորտէն յարգելու բծախնդիր հաւատարմութիւնը միայն կրնայ երաշխաւորել այդպիսի Հիմնադրամներու գոյացումը եւ բազմապատկումը, ներշնչելով այն բացարձակ վստահութիւնը՝ որ իսկապէս Հ. Բ. Ը. Միութեան բարոյական մեծագոյն դրամագլուխը եղած է, առաջին օրէն իսկ այդ մասին ստորագրած են Յրդմնադիր մը, պարտք դնելով իրենց յաջորդներուն վրայ կրկնել այդ ուխտը:

Իրողութիւն է որ Կեդր. Վարչ. Ժողովը երբեք չէ շեղած այդ բանաւոր ուղղութենէն եւ միշտ կտակը նկատած է նուիրական, հակառակ ամէն քննադատութեանց եւ ճնշումներու, որ սլարբերաբար երբեմն կ'ուղղուին իր սոյն անշեղ հաւատարմութեան դէմ: Արդարեւ, իր ըմբռնումով, այդ խղճի պարտականութիւնը կատարելով, ո՛չ միայն կը յարգէ մանաւանդ օրէնքը որ խստիւ կը պաշտպանէ կտակին նուիրականութիւնը, այլ եւ առաջքը կ'առնէ այն բոլոր անպատեհութեանց եւ մինչեւ իսկ շեղումներուն եւ զեղծումներուն որ մեր ազգը զրկած են շատ մը կարեւոր կտակադրամներէ . . . :

Ե Ր Դ Մ Ն Ա Գ Ի Ր

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

Այս տոմարին մէջ օրը օրին եւ թուականի կարգով պիտի արձանագրուին **Զ. Բ. Ը.** Միութեան կտակներուն, ինչպէս եւ մասնաւոր նպատակի համար եղած նուիրատուութեանց վերաբերեալ բոլոր վաւերաթուղթերը եւ այդ մասին փոխանակուած կարեւոր գրութիւնները:

Միութեան անդրանիկ Կեդր. Վարչ. Ժողովը, ներկայ յայտարարութիւնը կտակներու եւ նուիրատուութեանց տոմարին գլուխը դնելով, կ'երդնու կէտ առ կէտ եւ կատարեալ խղմտութեամբ գործադրել կտակարարներուն եւ նուիրատուներուն կամքն ու բացառապէս տրամադրութիւնները, կը խոստանայ ոչ մէկ գինով թոյլ տալ որ ոեւէ կամայական շեղում մը ըլլայ եւ կանխորոշ նպատակէն տարբեր ուղղութեամբ գործածուին կտակուած եւ նուիրուած գումարները, յանձն կ'առնէ մասնաւոր հոգածութեամբ մատակարարել Միութեան կողմէ պաշտօնապէս ընդունուած եւ սոյն տոմարին մէջ արձանագրուած բոլոր կտակները եւ նուէրները, եւ այժմէն իսկ պարտք կը դնէ իր յաջորդներուն վրայ, միեւնոյն ուխտը կրկնելով իրենց պաշտօնին սկիզբը, միեւնոյն յօժարամտութեամբ եւ նախանձախնդրութեամբ գործադրել Միութեան կտակ-

մերու եւ Նուիրատուութեանց յարակից պայմանները,
առանց իրաւատէրին օրինական հաւանութեան անոնց-
մէ ստորակէտ մը իսկ չի փոխելով:

Դ Ի Ի Ա Ն

Պօղոս Նուպար Փաշա, Ատենապետ
Եագուպ Արթին Փաշա, Փոխ-Ատենապետ
Երուանդ Աղաթօն Պէյ, Փոխ-Ատենապետ
Վահան Մալէգեան, Ատենադպիր
Մկրտիչ Անդրանիկեան, Գանձապետ

Ա Ն Դ Ա Մ Ն Ե Ր

Առաքել Պէյ Նուպար	Սերովբէ Սվանեան
Տ. Փիլիպպոսեան	Պօղոս Էսմէրեան
Կ. Շէրիտեան Պէյ	Տիգրան Կամսարաղան
Տ. Քէլէկեան Խան	Արայ Արապեան
Գ. Սինապեան	Վահէ Տրէնկեան
Լ. Կիւմիւշկերտան	Զարեհ Պէյ Նուպար
Ա. Ճէվահիրեան	Ս. Աստուածատուրօֆ

ԾԱՆ.— Երդմնագիրը կը ստորագրուի յաջորդ վարիչներուն
կողմէ եւս:

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

Մեր երկարամեայ փորձառութեան վրայ հիմնուելով, ջերմօրէն կը յանձնարարենք որ, յետ մահու իրագործելի կտակի մը կամ ի կենդանութեան պայմանաւոր նուիրատուութեան մը մասին մտադրութիւն ունեցող բարեսէր ազգայինները, իրենց փաստաբանին կամ խորհրդականին դիմելէ առաջ, ճշգրիտ տեղեկութիւններ եւ գործնական թելադրութիւններ ստանալու համար դիմեն Հ. Բ. Ը. Միութեան կեդր. վարչութեան, որ, ի հարկին, այդ առթիւ, կը պատրաստէ նախագիծ մը, որ կրնայ հիմ ծառայել կտակարարին կամ նուիրատուին առաջադրած ծրագրին կամ պայմանագրութեան:

Վերջին քսան տարիներու ընթացքին, Հ. Բ. Ը. Միութիւնը Ամերիկայէն դուրս արձանագրած է միայն ի կենդանութեան պայմանաւոր նուիրատուութիւններ, զոր կը նուիրագործէ երկուստեք համաձայնութեամբ կնքուած մասնաւոր պայմանագրութիւն մը, նախընտրաբար Միութեանս Լօղանի Նոտարին կողմէ ընդունուած եւ վաւերագրուած: Ատոնք օրինական անժխտելի հանգամանք կ'ունենան, անբեկանելի վճարգրի մը հեղինակութեամբը:

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ըլլալով Զուիցերիական բարենպաստակ ընկերակցութիւն մը, Զուիցերիոյ մէջ

նմանօրինակ կտակային նուիրատուութիւնները տուր-
քէ դերծ ըլլալու առաւելութիւնը եւս ունին:

Բնականաբար, օրինական եւ գործնական անպա-
տեհութիւն չի ներկայացնող ոեւէ պայման ընդունելի
է, բայց եւ այնպէս մասնաւորաբար կը յանձնարար-
ուին հետեւեալ կէտերը. —

Ա. — Լաւագոյն է, փոխան կտակի, որ մահուընէ
վերջ գործադրելի է, զոր կտակարարը կրնայ փոխել
կամ ջնջել մինչեւ իր մահը, եւ որ ժառանգական դա-
տերու, տուրքերու եւ ծախքերու կրնայ տեղի տալ,
նախընտրել ի կենդանութեան պայմանաւոր նուիրա-
տութեան ձեւը, որ ունի բազմադիմի առաւելութիւն-
ներ եւ որ ի հարկին ցմահ կ'ապահովէ նուիրատուու-
ին ազատութիւնը, որպէս բացարձակ իրաւատէր:

Բ. — Լաւագոյն է Կեդր. Վարչութեան վստահիլ
յանձնուած Հիմնադրամին մատակարարութիւնը:

Գ. — Լաւագոյն է համաձայնագիրը չի խճողել
կնճռոտ պայմաններով, երկար պայմանաժամերով եւ
բազմադիմի յատկացումներով:

Դ. — Լաւագոյն է Կեդր. Վարչութեան ազատ որո-
շումին թողուլ զուտ եկամուտին յատկացումը, Հ. Բ.
Ը. Միութեան նպատակներուն եւ ձեռնարկներուն:

Հ. Բ. Ը. Միութեան Կեդր. Վարչ. Ժողովը, ոչ
միայն իր ուխտին եւ երդումին հաւատարիմ մնալով,
խղճմտօրէն կը գործադրէ կտակարարին կամ նուիր-

րատուին կամքն ու պայմանները, ինչպէս նաեւ Հիմ-
նական Կանոնադրին բացայայտ տրամադրութիւննե-
րը, այլ եւ նախնական բանակցութեանց ընթացքին
բացարձակ գաղտնապահութեան պայմանն ալ կը յար-
գէ եւ ի հարկին որոշ ժամանակի մը համար կտակարա-
րին կամ նուիրատուին անունը եւս չի հրատարակեր:

ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ

Խնչ լաւագոյն քան կտակ,
Յաւերժական յիշատակ:
Մարդ խորհելու է այժմէն
Կատարել պարտքն իր ամէն:

Տուրք մըն է աս կամաւոր,
Զոր խղճի տէր Հայն այսօր
Ազգին հանդէպ կը պարտի,
Գուրգուրանքովն իր սրտի:

Մարդն իմաստուն չի սպասեր
Որ ազգին ցոյց տայ իր սէր,
Այլ իր կտակն ատենին
Արդէն կ'ընէ հոգեւին:

Վաղը ամէն ինչ հոգին
Կ'ըլլայ բաժինը յետին,
Բայց կտակով յուշարձան
Կ'ըլլայ անունն յաւիտեան:

Վ. Մ.

ԱՆՁԵՌՆՄԵԵԼԻՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹՐԸՍԹ

Ինչպէս յայտնի է, մահմետական երկիրներու մէջ վաճփի, իսկ անգլիական եւ ամերիկեան երկիրներու մէջ Թրքսթի դրութեան շնորհիւ, նոյն իսկ գաւակ կամ ուրիշ ժառանգորդներ ունեցող հարուստներ, ինչ ինչ անձնական նկատումներով, իրենց ողջութեանը կը կարգադրեն իրենց հարստութեան ապագան: Այդ կանխահոգ կարգադրութեան շնորհիւ ցոյց կը տրուի զայն մշտապէս եւ կամ առժամապէս ապահովութեան տակ առնելու հեռատեսութեան ոգի մը, քանզի շատ մը ընտանիքի հայրեր բախտին ձգել չեն ուզեր ինչ որ իրենց քրտնաջան աշխատանքովը կրցած են համբարել:

Այսօր կտակարար մը կամ նուիրատու մը կրնայ պայման դնել Միութեան՝ որ իր Հիմնադրամը անձեռնմխելի պահուի կամ եւս Թրքսթի վերածուի մշտնջենապէս կամ առժամապէս, ինչպէս որ նախամեծար կը սեպէ: Բայց կրնայ նաեւ պայման դնել որ անձեռնմխելի չըլլայ իր Հիմնադրամը, այլ տրամադրելի ըլլայ: Այդ պարագային, որպէս նպաստադրամ կը յատկացուի այն նպատակին կամ ձեռնարկին գոր կտակարարը կամ նուիրատուն կանխորոշած է, կամ, հակառակ պարագային, կեդր. ժողովը յարմար կը դատէ սահմանել:

Արդէն պէտք է կարծել որ Միութեան վստահուած բոլոր Հիմնադրամները անմիջապէս եւ ամբողջովին օգտագործելի են՝ նախատեսուած այս կամ այն ձեռնարկին համար, որովհետեւ ընդհանրապէս ումանք վերապահումներ կ'ընեն, այսինքն ցմահ

իրենք կըստաման եկամուտը, կամ ամհատներու յատկացումներ կը հախսասահմանեն, կամ ուրիշ որոշ պայմաններ եւ պայմանաժամներ կը նշանակեն: Այնպէս որ կտակարարներուն եւ նուիրատուներուն կողմէ հախսապէս կենսաթոշակի, ժամանակամիջոցի եւ յատկացումի նման պարտադրուած որոշ յանձնառութիւնները յարգելէ վերջ միայն՝ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը կրնայ Հիմնադրամին ազգային նպատակը գործադրել:

Միութեան անձեռնմխելի Դրամագլուխները մեծ մասամբ Թրքսթի վերածուած են:

Այդ Թրքսթները հաստատուած են հետեւեալ առաջնակարգ Դրամատուներուն մէջ.— Լոնտոն, WESTMINSTER BANK LTD., MIDLAND BANK EXECUTIVE & TRUSTEE CO. LTD., BARCLAY'S BANK LTD., եւ Նիւ Եորք, NATIONAL CITY BANK OF NEW YORK (CITY FARMERS TRUST BANK):

ՔԱՆԻՔ ՏԵՍԱԿ ԿՏԱԿ ԵՒ ՆՈՒՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸԼԼԱՅ

Հ. Բ. Ը. Միութեան հասոյթներուն ամէնէն գլխաւոր եւ հա-
կան մասը կը վազմեն կտակները եւ նուիրատուութիւնները,
որոնց մասին Հիմն. Կանոնադիրը ունի մասնաշատուկ տրամա-
դրութիւններ (10րդ. Յօդուած) :

Ասոնք երկու տեսակ են՝ անձեռնմխելի եւ տրամադրելի,
կամ եւս չորս մասի կը բաժնուին. —

Առաջին. — այն կտակները եւ նուիրատուութիւնները՝ որոնց
մայր-գումարը անձեռնմխելի է եւ եկամուտները միայն կան-
խորոչ նպատակներուն կը յատկացուին, այնպէս որ Կեդր. Վարչ.
Ժողովը պարտաւոր է կէտ առ կէտ յարգել կտակարարներուն եւ
նուիրատուներուն կամքը, առանց իրենց նախասահմանած նպա-
տակէն շեղելու : Ասոնք մաս կը վազմեն Միութեան անձեռնմխե-
լի Մասնաւոր Դրամադրութիւն :

Երկրորդ. — այն կտակները եւ նուիրատուութիւնները՝ որ
տրամադրելի են, այսինքն սպառելի են, եւ այն սխալմանով ե-
ղած են որ մայր-գումարն իսկ գործածուի կանխորոչ նպատակի
մը, որով՝ նոյնպէս՝ Կեդր. Ժողովը պարտի յարգել կտակարար-
ներուն եւ նուիրատուներուն կամքը եւ անոնց որոշած նպատա-
կին յատկացնել գումարը, անմիջապէս որ հնարաւոր է՝ երբ
Ժամանակամիջոց մը չէ սահմանուած :

Երրորդ. — այն կտակները եւ նուիրատուութիւնները՝ որոնց
մայր-գումարին կամ եկամուտին մասին կտակարարները կամ

նուիրատուները ունէ յատկացում կամ սահմանափակում չեն
ըրած, բայց պայման դրած են որ Միութիւնը կարգ մը բացար-
ձակ պարտաւորութիւններ ստանձնէ: Ասոնք «Պարտադիր Հիմ-
նադրամներ» են, որ վրենց էութեամբը ավելի Հիմնական Դրա-
մադրութիւն մաս կը վազմեն, իբրեւ Միութեան տնտեսական գոյքը,
բայց, յայտորոշելու համար Մասնաւոր եւ Հիմնական Դրամա-
դրութիւն, կ'արձանագրուին որպէս Սովորական Դրամադրութիւն:
Այս բացառիկ դասակարգին կը պատկանի միայն Մելգոնեան
հայկապ նուիրատուութիւնը:

Զորրորդ.— այն կտակները եւ նուիրատուութիւնները որ
Միութեան տրամադրուած են առանց ունէ պայմանի, այսինքն
անորոշ նպատակով, եւ զոր կեդր. վարչ. ժողովը ամբողջովին
Հիմն. Դրամադրութիւնն ընտրել կը բարդէ եւ կամ իբրեւ անմիջա-
կան նպատակ իր յարմար դատած ձեռնարկին կամ նպատակին կը
յատկացնէ:

Անձեռնմխելիութեան պայմանով եղած կտակներուն եւ
նուիրատուութեանց Հիմնադրամները մեծ մասամբ Թրքիոյ ե-
ղած են, 1926-ին եւ 1928-ին:

Միութեան բոլոր Հիմնադիրներուն լիակատար ցուցակը կը
գրուի այս գրքոյկին վերջը:

ՊԱՅՄԱՆԱԽՈՐ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Ի ԿԵՆԴԱՆՈՒԹԵԱՆ

Այսօր իրողութիւն է որ, շնորհիւ իր լուրջ կազմակերպութեան, որ դրուած է օրինական եւ վարչական հաստատուն հիմերու վրայ, շնորհիւ այն վստահութեան զոր իր հիմնադիրները եւ ղեկավարները ներշնչած են, շնորհիւ այն բազմազան կտակներուն եւ նուիրատուութեանց որ նախընտրաբար եւ շարունակաբար իրեն կ'ըլլան, Հայկական Բարեգործ. Ընդհ. Միութիւնը եղած է, առաւելապէս, ազգային դրամատուն մը, համազգային հիմնարկութիւն մը, ուր հետզհետէ կարեւոր Հիմնադրամներ կը կուտակուին, իր հետապնդած Ազգապահպանումի եւ Հայրենաշինութեան բարձր նպատակներուն համար, միեւնոյն ատեն ապահովելով Միութեան մշտատեւ գոյութիւնը եւ արդիւնաւէտ գործունէութիւնը՝ յօգուտ Ազգին եւ Հայրենիքին:

Ասոնք, ըստ Հիմն. Կանոնադրի, երեք տեսակ Դրամագլուխի կը պատկանին, իրենց էութեան համաձայն. —

Առաջին, Հիմնական Դրամագլուխ, որ գլխաւորաբար կը բաղկանայ մուտքի տուրքերէն եւ անդամավճարներու 1/6էն:

Երկրորդ, Սովորական Դրամագլուխ, որ կը կազ-

մըւի այն Հիմնադրամներէն որոնց մայր-գումարն ու եկամուտը բոլորովին Միութեան կը թողուին, պարտադիր որոշ յանձնառութեանց փոխարէն (բացառապէս՝ միայն Մեղգոնեան աննախընթաց նուիրատուութիւնը մաս կը կազմէ այս Դրամագլուխին) :

Երրորդ, Մասնաւոր Դրամագլուխ, որուն մաս կը կազմեն այն ամէն կտակները եւ նուիրատուութիւնները, որոնց եկամուտները միայն կը յատկացուին պայմանադրուած կանխորոշ նպատակներուն :

Վերոգրեալ երեք Դրամագլուխները անձեռնմխելի են, եւ մեծ մասամբ թրջսթի վերածուած են :

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը իր ենթարկուած երկրին օրէնքներուն տրամադրութեանց համաձայն, ի վիճակի է ընդունելու ամէն տեսակ Հիմնադրամ, նուիրատուին կենդանութեանը, իրեն համար նպաստաւոր պայմաններով եւ դրական երաշխիքներով :

Ըստ այնմ, ոեւէ ազգասէր Հայ, փոխանակ յետ մահու կտակ մը ընելու, որ ընդհանրապէս դուռ կը բանայ այլազան կնճիռներու, ժառանգական դատերու, անակնկալ ծախքերու եւ ծանր տուրքերու, վերոգրեալ բացատրութեանց լոյսին տակ անկասկած լաւագոյն պիտի սեպէ իր կենդանութեանը միջոցին Միութեան ընել պայմանաւոր նուիրատուութիւն մը, ի հարկին պահելով իր կատարեալ ազատութիւնը : Արդարեւ, իր Հիմնադրամը անձամբ մատակարարելու, եկամուտները ինք գանձելու եւ ուղածին պէս ծախսելու, եւ

նոյն իսկ մայր-գումարը մեծ մասամբ իր անձնական պէտքերուն գործածելու մասին կրնայ ձեռք բերել օրինական ամէն տեսակ երաշխաւորութիւններ, վճռական յանձնառութեանց շնորհիւ:

Այս պայմաններուն մէջ, մասնաւորաբար անժառանգ. կամ անզաւակ Հայերուն կ'ընծայուի թանկագին պատեհութիւն մը, քանի որ այժմէն իսկ կրնան գործնական կարգադրութիւններ ընել, առանց անտեսելու իրենց սեփական իրաւունքները կամ զրկանք ընելու իրենց նախասիրած անձին կամ անձերուն: Միեւնոյն ատեն, իրականին մէջ, դիւրին բարեգործութիւն մը կ'ընեն այն Հայերը որ պիտի չուզէին իրենց հարստութիւնը ամբողջովին Հ. Բ. Ը. Միութեան նուիրել: Վերապահելով իրենց իրաւունքները, այդպիսիները իրենց պայմանաւոր նուիրատուութեամբը ի կենդանութեան Ազգին եւ Հայրենիքին կը թողուն Հիմնադրամ մը, առանց որուն կորստեան պիտի դատապարտուէր, կամ օտարներու ձեռքը պիտի անցնէր, եւ գուցէ մութին մէջ պիտի կորսուէր, ոեւէ հետք չձգելով:

Աւա՛ղ, ո՛րքան հարստութիւններ, անտարբերութեան կամ ձգձգումներու հետեւանքով, կորսուած են վերջ ի վերջոյ, դիւստորաբար Հնդկաստանի եւ Ամերիկայի մէջ: Գէթ վերջին քառորդ դարու շրջանին, քիչ մը հեռատեսութեամբ եւ բարեացաւիկամութեամբ, շատ մը Հայեր Հ. Բ. Ը. Միութեան հետ կնքելով կտակային պայմանագրութիւն մը, ոչ միայն պիտի կրնա-

յին անմահանալ, յաւերժացնելով իրենց անունն ու յիշատակը, այլ եւ մեր բազմակարօտ Ազգն ու վերականգնող Հայրենիքը պիտի օժտէին օգտաշատ բարեգործութիւններով:

Կը բաւէ աչքի առջեւ ունենալ այն բացարձակ հաւատարմութիւնը որով մինչեւ այսօր յարգուած են Միութեան յանձնուած կտակները եւ նուիրատուութիւնները, ինչպէս նաեւ այն ամենալայն համարատուութիւնը որ կ'ըլլայ անոնց գործադրութեան մասին, եւ կամ յարգալից յիշատակութիւնը որով ամէն առթիւ կը պանծացունին իւրաքանչիւր Հիմնադրամի ազգօգուտ նպատակն ու Բարերարին անունը:

Պարզ է որ՝ եթէ, ժամանակի հոլովմամբ, Կեդր. Ժողովը տեսնէ որ նիւթապէս անկարելի է գործադրել դրուած պայմաններէն մէկը, կրնայ բարեփոխել անիկա, պատճառաբանեալ որոշումով մը, ըստ կարելոյն մօտենալով կտակարարին եւ նուիրատուն մտադրութեան, եւ իհարկին համաձայնելով նպաստընկալ կամ իրաւատէր անձին կամ մարմնոյն հետ (Հիմ. Կանոնագրի Ծրդ. Յօդուած, Բ. Հատուած):

Արդարեւ, տարիներու ընթացքին, համաշխարհային առաջին պատերազմէն վերջ, բազմաթիւ կտակներ եւ հիմնադրամներ որ Թուրքիոյ մէջ այլեւս չէին կրնար օգտագործուիլ, օրինական փաստարկումով սահմանուեցան Հայաստանի եւ մի քանին ալ արտասահմանի նպատակայարմար ձեռնարկներու, առանց շեղելու կանխորոշուած հիմնական նպատակներէն:

ԽՆԶ ՏԵՍԱԿ ԿՏԱԿ ԸՆԵԼՈՒ Է

Կտակին տեսակը կ'ըլլա՞յ: Այո՛, Բարեգործականը երկու տեսակ կտակ կ'ընդունի ընդհանրապէս:

Առաջինը, ամէնուս գիտցած սովորական կտակն է, զոր հեռատես ռզիով մը կ'ընեն, յօգուտ ազգօգուտ նպատակի մը: Այդ կտակը, եթէ ջնջուած չէ, կը գործադրուի յետ մահու: Ամէն երկրի օրէնքները կը ճշդեն թէ կտակը ի՞նչպիսի պայմաններու տակ պէտք է ըլլայ, որ վաւերական արժէք ունենայ: Օրինակի համար, Ֆրանսայի մէջ կը բաւէ որ կտակարարը իր ձեռքովը պատրաստէ կտակագիրը, ստորագրէ եւ թուականը դնէ, առանց ուրիշ ոեւէ ձեւակերպութեան:

Երկրորդը կտակաձեւ նուիրատութիւն մըն է, այսինքն պայմանաւոր, զոր ի կենդանութեան կ'ընէ աւելի հեռատես անձ մը (ասիկա Հ. Բ. Ը. Միութեան Հիմնադրամներուն մեծամասնութիւնը կը կազմէ):

Կտակարարը կամ եւս նուիրատուն, իր ողջութեանը, իր ձեռքովն իսկ կը կարգադրէ ամէն ինչ, Բարեգործականին յանձնելով կամ անոր անուան արձանագրելով ինչ որ Ազգին կամ Հայրենիքին բաժին կ'ուզէ հանել իր հարստութենէն, առանց սակայն հրաժարելու այն ամէն իրաւունքներէն եւ առաւելութիւններէն զոր իբր սեփականատէր կը վայելէ մինչեւ իր մահը:

Այդ մասին կ'ընէ ինչ վերապահում կամ յատկացում որ յարմար կը դատէ, պայմանագրութեամբ մը որուն մէջ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը կուտայ կարելի ամէն երաշխիք, ի հարկին դրամա-

տան կողմէ եւս հաստատուած, որ ցորժան ինք (կամ իր կիներ եւ ուրիշ մը) ողջ է, նուիրատուն բացարձակ իրաւունքը ունի անձնապէս մատակարարելու իր Հիմնադրամը եւ ստանալու անոր եկամուտները, եթէ ատիկա է իր ցանկութիւնը:

Այս տեսակ կտակաձեւ նուիրատութիւն մը կ'ընծայէ նուիրատուին այն ամէն առանձնաշնորհումները զոր պիտի վայելէր յետ մահու գործադրելի կտակ մը ըրած պարագային, եւ բարեբախտաբար, առանց կտակին անպատեհութիւնները ունենալու, ողջութեան իսկ անոր կը պարգեւէ սրտի գոհունակութիւնը, հոգեկան անփոխարինելի վայելքը, Ազգին իրական բարիք մը ըրած ըլլալու, որ վստահաբար չէ բէական եւ գուցէ ժխտական, ինչպէս երբեմն կ'ըլլայ, օրին մէկը կտակին փոփոխմամբը կամ նոյն իսկ ջնջումովը:

Կարելի է նոյն իսկ Թրքսթի վերածել պայմանաւոր նուիրատութեան մը Հիմնադրամը, յաւերժօրէն երաշխաւորելու համար անոր անձեռնմխելիութիւնը:

Մէկ խօսքով, յետ մահու գործադրելի կտակէն շահ տ աւելի գործնական եւ նպատակայարմար է ի կենդանութեան պայմանաւոր նուիրատութիւն մը:

Հետեւաբար, կտակ մը ստորագրելէ առաջ պէտք է այդ ուղղութեամբ ուսումնասիրել հարցը, ըստ այնմ շահ տ աւելի հաստատուն հիմերու վրայ դնելու համար այդպիսի ազգային հիմնադրամ մը:

Կը կրկնենք, Հ. Բ. Ը. Միութեան վստահուած 93 մասնաւոր Հիմնադրամներուն մեծագոյն մասը ի կենդանութեան պայմանաւոր նուիրատութիւններ են:

Լ Ս Է՝

Լըսէ՛, ընկեր, խօսքեր ունիմ քեզ շիտակ,
Զըլլա՛յ ապրած կեանքդ առնես գերդ կատակ.
Կեանք մը այդպէս չունի երբեք նպատակ,
Երբ լոկ վաղանց հաճոյքի է հրպատակ:

Ո՛չ մէկ շահ կայ ապրելէ կեանք մ'անգիտակ.
Գիտես, մարդիկ ի՞նչ կը դնեն վրադ պիտակ՝
Երբ անկեղծ խօսք լըսելու դուն չես ատակ.
Տե՛ս որ չերթաս ամէն ինչովդ ոտքի տակ:

Բարի, խոհեմ ապրէ՛ կեանքդ բովանդակ,
Վայելքդ ըլլայ ազնիւ, բընա՛ւ այլանդակ:
Անձնակեդրոն կեանք մը նեղ է այն գիտակ
Մարդուն, որ լայն տեսիլք ունի, սիրտ մ'ալ տաք:

Այլասերին գլխուն վայել է գըղակ,
Բայց պատուական ազգասերին՝ ոսկի քաղ:
Կ'ուզե՞ս որ ազգդ յարգէ միշտ քու յիշատակ,
Պարտքդ պէտք է հատուցանես շիփ շիտակ:

Անպտուղ ծառն իսկ շուք մ'ունի՝ երբոր տաք
Օդին անցորդ մը գայ նստիլ անոր տակ:
Մա՛րդ ես, ընկեր, չըլլաս անշուք այր պիտակ,
Զըլլայ մոռնաս անուանդ վայել քու ԿԸՏԱԿ:

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿՏԱԿԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կտակը հանդիսաւոր կարգադրութիւն մըն է, զոր անձ մը կ'ընէ իր սեփականութեան մասին, եւ որ ի դօրու կ'ըլլայ անոր մահէն յետոյ: Որքան ատեն որ կտակարարը ողջ է, կտակը ոչ մէկ դեր կրնայ կատարել, որովհետեւ ան կրնայ փոփոխման ենթարկուիլ, ջնջուիլ կամ փոխարինուիլ ուրիշ նոր կտակով մը: Կտակարարին մահէն վերջ, կտակագիրը կ'որոշէ թէ ի՞նչ նպատակներու պիտի յատկացուի հանդուցեալին ժառանգութիւնը եւ որո՞նք են այն անձերը որ այդ նպատակները պիտի գործադրեն:

Երբ մէկը կտակ ըրած չըլլայ, իր մահէն վերջ իր շարժուն ստացուածքները կը բաժնուին այն նահանգին օրէնքին համաձայն ուր ինք կը բնակէր, եւ նոյնպէս անշարժ ստացուածքները եւս իր ժառանգորդներուն կ'երթան ըստ այն նահանգին օրէնքին ուր այդ անշարժ ստացուածքները կը գտնուին: Միացեալ Նահանգներու դանազան շրջաններուն մէջ, շարժուն եւ անշարժ ստացուածքներու ժառանգութեան օրէնքները միօրինակ չեն: Շատ յաճախ, երբ մէկը կը մեռնի առանց կտակի, իր սեփականութիւնը, բնակած նահանգին համաձայն, կ'երթայ այնպիսի ժառանգորդներու որոնց գուցէ նուազագոյն դիտաւորութիւնն իսկ չունէր բան մը ձգելու, եւ երբ ժառանգորդ գոյութիւն չունի կամ կարելի չըլլար գտնել, նահանգն է որ կը տիրանայ հանդուցեալին սեփականութեան:

Քանի որ մահը ստոյգ բան մըն է եւ անոր ժամանակը անորոշ, կարեւոր է որ մարդ կանուխէն իր կտակը ընէ, առանց նկատի առնելու իր տարիքը եւ իր ստացուածքին արժէքը:

Երբ մէկը կտակ կ'ընէ, պատեհութիւն կ'ունենայ նշանակելու իր կտակակատարը կամ կտակակատարները, այսինքն այն անձը կամ անձերը որոնց վը փափաքի վստահիլ իր ստացուածքը, ինչ-պէս նաեւ իր գործը հաշուեյարդարի ենթարկելու, իր պարտքերը վճարելու եւ իր ստացուածքէն աւելցած հարստութիւնը իր կտակին համաձայն յանձնելու հոգերը: Կտակակատարները աղատ են կտակով նախատեսուած իրենց պարտականութիւնները հաւատարմօրէն գործադրելու համար յանձնառութիւն մը ստորագրելու կամ ոչ:

Երբ կտակ գոյութիւն չունի, դատարանը վարիչ մը կը նշանակէ այս գործողութեանց կատարման համար, բայց վարիչը կը յանձանձէ միայն շարժուն ստացուածքները, իսկ անշարժները ժառանգորդներուն կ'ներթան վերեւ ըսուած ձեւով:

Միշտ խոհեմութիւն է որ կտակ մը պատրաստուի փաստաբանի մը ձեռքով եւ անոր ներկայութեան ստորագրեն կտակարարն ու վկաները: Երբ կտակի մը տրամադրութիւնները տարտամ են եւ կտակարարին ղեկավարութիւնը յստակ չէ, կամ երբ անոր մէջ պայմաններ կան որ հակառակ են հանրային կարգին կամ երկրին օրէնքներուն, ատոր հետեւանքը կ'ըլլան անտեղի վէճեր եւ աւելորդ ծախքեր, որ ստացուածքին արժէքը կը նուազեցնեն:

Շատ մը նահանգներու օրէնքները կը պահանջեն որ կտակարարը ստորագրէ երկու վկաներու ներկայութեան, եւ նաեւ վկաները ստորագրեն կտակարարին եւ իրարու ներկայութեան: Ասիկա կրնայ շատ պարզ պահանջում մը թուիլ, եւ սակայն բազմաթիւ կտակներ մերժուած եւ ջեղեալ նկատուած են, որովհե-

տեւ նահանգին օրէնքներուն գոհացում չեն տուած: Կտակի մը մէջ ոեւէ փոփոխութիւն կամ անոր յետոյ կոչումը պէտք է դարձեալ կատարուի վկաներու ներկայութեան: Սնոր մէջէն երբ բառ մը կամ տրամադրութիւն մը ջնջուի, կամ նոր պայման մը աւելցուի հոն, եթէ նոյն իսկ կտակարարին ձեռագրովն ըլլայ եւ անոր կողմէ ստորագրուի, դատարանը նկատի չառնել, եթէ այդ գործողութիւնները յիշուած պայմաններով չեն կատարուած:

Կտակ մը գրելու համար մասնաշատուկ բացատրութիւններու պէտք չկայ: Որքան սլարդ բառերով գրուի, այնքան աւելի լաւ է: Միացեալ Նահանգներու մէջ հետեւեալ բանաձեւը կրնայ գոհացում տալ ամէն բարի Հայու.— Armenian General Benevolent Union, Inc. ին վը կտակեմ տոլարի գումար մը: Ստացուածքիս մնացեալը կուտամ կնոջս եւ դայն կը նշանակեմ իմ կտակակատարս, յայտնելով թէ ան յանձնառումներ ստորագրելու պէտք չունի իր պարտականութեանց հաւատարիմ գործողութեան համար:»

Կամ հակառակը.—

«Կնոջս (կամ այսինչին) կը թողում տոլար եւ մնացեալը Հ. Բ. Ը. Միութեան, եւն. եւն.»

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿՏԱԿԱԳՐԻ ՆՄՈՅՇ ՄԸ

Շս, , որ կը բնակիմ
(ամուսն մտկամուսն)

.

(հասցէ՝ քաղաքի, նահանգի եւ երկրի անունով)

Ներկայիւս վըր յայտնեմ եւ կը յայտարարեմ թէ ասիկա իմ վերջին կամքս եւ կտակս է, որ կը ջնջէ մինչեւ հիմա իմ կողմէ ոեւէ ատեն կատարուած կտակները կամ անոնց վրայ եղած յաւելումները:

Առաջին.— Հրահանգ կուտամ որ իմ բոլոր ատուգուած պարտքերս, թաղման եւ կտակային ծախքերս, մահէս վերջ վըր ճարուին, անմիջապէս որ գործնականապէս հնարաւոր ըլլայ:

Երկրորդ.— Ամերիկայի Ինքնորոշւոյն Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան կը կտակեմ տուարի գումար մը:

Երրորդ.— Ժառանգութեանս ամբողջ մնացորդը, ինչ բանէ որ ալ բաղկացած ըլլայ եւ տւի որ ալ գտնուի, կուտամ եւ կը կտակեմի, եւ ղինքը կտակակատարս կը նշանակեմ իմ այս վերջին կամքովս ու կտակովս, եւ կը յայտարարեմ թէ մասնաւոր յանձնառաջիւր մը ստորագրելու պէտք չունի՝ իր պարտականութեանց հաւատարիմ կատարման համար:

Չորրորդ.— Եթէ պատահի որ ան ինձմէ առաջ մեռնի, եւ կամ մեռնինք երկուքս միաժամանակ, այն ատեն ժառանգու-

թեանս ամբողջ մնացորդը, ինչ բանէ որ ալ բաղկացած ըլլայ ե. ուր որ ալ գտնուի, կուտամ եւ կը կտակեմ ին եւ զինքը ներկայիւս կտակակատարս կը նշանակեմ, եւ կը յայտարարեմ թէ մասնաւոր յանձնառագիր մը տալու պէտք չունի՝ իր սկստականութեանց հաւատարիմ կատարման համար:

Հիւնգերորդ. — Կ'արտօնեմ կտակակատարս, որ վաճառէ, փոխանցէ, վարձու տայ, դրաւի դնէ եւ հաշուեյարդարի ենթարկէ ոեւէ մէկ մասը կամ ամբողջը շարժուն վամ անշարժ ստացուածքիս որ իմ սեփականութիւնս է մեռած պահուս, եւ կատարէ ոեւէ գործողութիւն որ անհրաժեշտ է՝ գործադրելու համար իմ այս վերջին կամքիս եւ կտակիս տրամադրութիւնները:

Որոնց ի վկայութիւն հոս ստորեւ կը դնեմ ստորագրութիւնս ու կնիքս, այսօր

Վկաներ

.
.

Վերեւի կտակագիրը ստորագրուած, կնքուած, հրատարակուած է, եւ յայտարարուած յիշեալ ի կողմէ իբրեւ իր վերջին կամքն ու կտակը, մեր ներկայութեանը, որ իր խնդրանքով եւ իր ներկայութեան, ինչպէս նաեւ մեր իրարու ներկայութեան, հոս ստորեւ կը դնենք մեր անունները իբրեւ վկայ:

(հասցէ)

.

(հասցէ)

.

S. ՍՄՍԱՐԵԱՆ

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՈՒՈՅ ՈՍԿԵՄԱՏԵԱՆԸ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆ. ԿԱՆՈՆԱԳՐԻՆ

7ՐԴ. ՅՕԴՈՒԱԾԻՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆ

Ա.— Բարերար Անդամի տիտղոսը կը տրուի այն անձերուն որ մէկ անգամէն առնուազն 25,000 Զուից. ֆրանք կը նուիրեն **Հ. Բ. Ը. Միութեան** (որպէս մուտքի տուրք կամ հիմնադրամ) :

Բ.— Պատուոյ Անդամի տիտղոսը այն անձերուն որ առ նուազն 10,000 Զուից. ֆրանքի նուիրատուութիւն մը կ'ընեն :

Միութիւնը այսօր ունի 83 Բարերար Անդամներ եւ 118 Պատուոյ Անդամներ, որոնցմէ ոմանք Միութեան քացառիկ ծառայութիւններ մատուցած ըլլալուն համար այդ յաւերժական մեծարանքին արժանացած են :

ԵՐԲ ԳՈՒ ԱՆՈՒՆԴ ԱԼ ՊԻՏԻ ԱՐԶԱՆԱԳՐԵՆՔ
ՍՈՅՆ ՊԱՏՈՒՈՅ ՈՍԿԵՄԱՏԵԱՆԻՆ ՄԷՋ

Կ Տ Ա Կ Ն Ի Դ Ը Ր Ի Ք

Կտակնիդ ըրէ՛ք, այսօր իսկ, առանց յետաձգելու վաղուան:

Հեռատես մարդը ժամանակին կ'ընէ իր կտակը, վայելելու համար խղճի եւ մտքի հանդարտութիւն:

Ուղեցէք յետ մահու կտակի կամ ի կենդանութեան նուիրատուութեան ծրագիր մը, որպէս զի ճշգրիտ գաղափար մը կազմէք թէ ի՞նչ կարելի է ընել օրինական լաւագոյն պայմաններու մէջ:

Սորհրդապահութեան պայմանը կը յարգուի հաւատարմօրէն: Նոյն իսկ Հիմնադրամներ ունինք որ ըստ պայմանի անանուն կը պահուին, ատեն մը:

Քանի որ ամէնէն բժախնդիր եւ խստապահանջ Հայերն անգամ իրենց հարստութիւնը, ոմանք մասամբ եւ ոմանք ալ ամբողջովին, կը վստահին Հ. Բ. Ը. Միութեան, յոյս ունինք որ դուք ալ չէք վարանիր անոր վստահելու ձեր հիմնադրամը, մեծ կամ փոքր:

Գիտէ՞ք որ, 1910-էն մինչեւ 1946, Միութեան Դրամագլուխներուն գումարն է շուրջ 5 միլիոն տուր կամ 1 միլիոն 250,000 անգլ. ոսկի:

Այսօր, ո՛վ որ Ազգին եւ Հայրենիքին համար բարի ցանկութիւն մը ունի, անվերապահօրէն կը դիմէ

Հ. Բ. Ը. Միութեան: Ի՞նչու: Որովհետեւ վստահ է
որ անիկա խղճմտօրէն պիտի գործադրէ իր կամքը եւ
պիտի յաւերժացնէ իր անունը:

Բարեգործութեան կոթողը յաւերժական յուշարձան
մըն է՝ զոր ազգասէր Հայը իր ձեռքովը կը կանգնէ
եւ իր աչքովը կը տեսնէ, իր կենդանութեանն իօկ:

Հետեւեցէք ուրեմն Նուպարներու, Մելգոնեան-
ներու, Յակոբեաններու, Մարկոսեաններու եւ ուրիշ
անմոռանալի Բարերարներու բարձր օրինակին, որ-
պէս զի ձեր կարգին բարի օրինակ հանդիսանաք եւ
ձեր անունն ալ պանծացնէք անոնց անմահ անուննե-
րուն քով:

Քարնէկիներ եւ Ռոքֆէլլերներ չանմահացան ի-
րենց ահագին հարստութիւններով, այլ միայն իրենց
հոյակապ բարեգործութիւններովը:

Մեծ հոգիները միայն գիտեն լիապէս վայելել
հարստութիւնը որուն տիրացած են, ոչ թէ պերճան-
քի մէջ որ կեանքին նման վաղանցուկ է, այլ մանա-
ւանդ բարեգործութեան մէջ, որ անմահութեան նման
յաւերժական է:

* * *

Ի ԿԵՆԴԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՄԱՍԻՆ

Նախ, սոսկ իբրեւ թելադրութիւն, թուենք քանի մը ազգօգուտ նպատակներ որոնց համար կարելի է ըստ նախասիրութեան կտակներ կամ նուիրատուութիւններ ընել. — Հայաստանի մէջ, վերաշինական ձեռնարկներ (ինչպէս Նուպարաշէն), ճարտարարուեստական ճիւղեր, հողագործական եւ այլ մեքենաներ ու գործիքներ, հիւանդանոց, համալսարան, վարժարան, մշակութային ձեռնարկներ, մրցանակներ, ներգաղթ եւ բնակարանի շինութիւն, եւն. : Գաղութահայութեան համար՝ վարժարաններ, կրթական վարկեր, ուսանողական, հրատարակչական եւ այլ մշակութային, երիտասարդական եւ մարմնակրթային ձեռնարկներ, գրադարան, ընթերցասրահ, որբանոց, անկեղանոց, արհեստանոց, բուժարան, բժշկական սպասարկութիւն, օգնութեան վարկեր, եւն. :

Անօգուտ չենք նկատեր այս գլխին մէջ նոյն իսկ ընել կրկնութիւններ :

Նուիրատուն Միութեան կը յանձնէ դրամ կամ արժեթուղթեր, անոր թողլով այդ Հիմնադրամը կառավարելու եւ եկամուտները իր նշանակած նպատակին յատկացնելու հոգը : Նուիրատուութեան այս ձեւն է ամէնէն յաճախադէպը : Բաց աստի, նուիրատուն

կրնայ պայման դնել որ ցմահ եկամուտը իրեն կամ ուրիշի մը վճարուի: Կրնայ նաեւ իր Հիմնադրամը Թրըսթի վերածել, պայման դնել որ դրամատունը Միութեան հետ համախոհաբար մատակարարէ Հիմնադրամը եւ տարեկան եկամուտը Միութեան յանձնէ, իր նպատակին յատկացուելու համար: Վերջապէս, կայ բարեգործութեան ուրիշ դիւրին եղանակ մը եւս, որ բաւական ընդհանրացած է, մանաւանդ Ամերիկայի մէջ, — կեանքի ապահովագրութիւնը, յօգուտ Միութեան ձեռնարկներուն եւ հիմնարկներուն:

Այսուհանդերձ, յստակ դադաւիար մը տալու համար, ստորեւ կը ներկայացնենք նուիրատուութեան պայմանագրութեան մը կորիզը, որ լայն գոհացում կրնայ տալ ամէնէն վարանող Հայուն իսկ, եւ որ Թոյլ կուտայ իրեն լրիւ ըմբռնել թէ առանց իսկական գոհողութեան, այսինքն գրեթէ իր հարստութիւնը եւ ազատութիւնը պահելով հանդերձ, կրնայ անմիջապէս (այսինքն չի սպասելով իր մահուան) բարեգործութիւն մը ընել, ազգօգուտ եւ հայրենաշէն նպատակի մը համար:

Նուիրատուն եւ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը միասին կը կնքեն նոտարական համաձայնութիւն մը, որուն հիման վրայ նուիրատուն դրամատան կը յանձնէ դրամ եւ արժեթուղթեր, Հ. Բ. Ը. Միութեան անունով, մինչեւ իսկ պայման դնելով որ, մինչեւ իր մահը, ինք պիտի կառավարէ պահ դրուած դրամն ու արժեթուղթերը, ի հարկին պիտի կրնայ դրամատունէն դրամ

կամ արժեթուղթ ետ առնել (գէթ մասամբ անձեռն-
մխելի թողլով նուազագոյն որոշ գումար մը), ինք պի-
տի ստանայ բոլոր եկամուտները, նոյնպէս եւ իր մա-
հէն վերջ, եթէ ուզէ, իր յաջորդը եւս ցմահ պիտի ու-
նենայ համանման եւ կանխորոշ իրաւունքներ: Այս բո-
բոլորը Հ. Բ. Ը. Միութեան կողմէ բացայայտ յանձ-
նառութեամբ հաստատուած, այնպէս որ Միութիւնը
յետագային միայն պիտի կրնայ ձեռք դնել մնացեալ
դրամին եւ արժեթուղթերուն վրայ: Ասոնք ըստ պայ-
մանի կ'ըլլան անձեռնմխելի (մշտնջենապէս կամ առ-
ժամապէս), եւ կամ անմիջապէս տրամադրելի, իսկ ե-
կամուտները կը գործածուին Միութեան սեփական
ձեռնարկներուն, եթէ արդէն նուիրատուն կանխաւ չէ
ճշդած ուրիշ նպատակ:

Ընդհանրապէս այդպիսի պայմանադրութիւններ
կը կնքուին առանց դրամատան միջամտութեան, այս-
ինքն միայն նուիրատուն եւ Միութեան միջեւ, հա-
մաձայն առաջնոյն յայտորոշած տրամադրութեանց
դոր Միութիւնը յանձն կ'առնէ յարգել թէ՛ ի կենդա-
նութեան եւ թէ՛ վերջը, բայց, եթէ ուղուի, դրամա-
տունն ալ կը մասնակցի պայմանադրութեան եւ իր
յանձնառութեամբը նուիրատուն կ'ընծայէ պէտք տե-
սած երաշխաւորութիւնը:

Այսպիսի պայմանադրութիւն մը ոչ միայն ամէն
ապահովութիւն կուտայ նուիրատուն, իր դրամին եւ
արժեթուղթերուն անկաշկանդ յանձանձման եւ անոնց
եկամուտներուն ազատօրէն դանձման մասին, ցորքան

ինք եւ իր նշանակած յաջորդը ողջ է, այլ եւ իր կենդանութեանը սրտի հանգստութեամբ հաստատուն դետնի վրայ կը դնէ բարեգործութեան կանխատեսումած ձեռնարկ մը, որ յետ մահու կտակի մը բոլոր առաւելութիւնները ունի, առանց անոր անխուսափելի դժուարութեանց:

Ի՞նչ աւելի նպատակայարմար կարգադրութիւն անդաւակ աղգայիններու համար, եւ նոյն իսկ անոնց համար որ կը փափաքին իրենց անպաշտպան այրիին եւ անչափահաս զաւակներուն ապահովել եկամուտ մը կամ եկամուտին մէկ մասը, զոր Հ. Բ. Ը. Միութիւնը պարտաւոր կ'ըլլայ վճարել անոնց, մանաւանդ որ Միութիւնը, որպէս զուտ բարեգործական ընկերակցութիւն, ընդհանրապէս զերծ է տուրքէ, օրինակի համար, Ամերիկայի մէջ եղած նուիրատուութիւնները արդէն տուրքէն կը զեղչուին, երբ կ'ըլլան Ամերիկայի Ինքորպորէյթըտ Հ. Բ. Ը. Միութեան:

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՄՈՅՇ ՄԸ

1.— Տ. Գ. (կամ իր փոխանորդը),

եւ 2.— Հ. Բ. Ը. Միութիւնը, յանձին իր ներկայացուցիչներուն, ,

Հետեւեալ կերպով կը համաձայնին ու կը պայմանաւորուին:—

ՅՕԴՈՒԱԾ 1.— Տ. Գ. իր յօժար կամֆովը Հ. Բ. Ը. Միութեան կը նուիրէ եւ կը յանձնէ դրամ եւ հետեւեալ արժեքուղթերը, որոնց օրուան արժէքն է.....:

ՅՕԴՈՒԱԾ 2.— Տ. Գ. ի կենդանութեան սոյն նուիրատուութիւնը Հ. Բ. Ը. Միութեան կ'ընէ հետեւեալ պայմաններով:

Առաջին, նուիրատուութեան մայր-գումարը, դրամատան մը մէջ պահ դրուած՝ Միութեան անունով եւ հաշուոյն, անձեռնմխելի պիտի մնայ եւ «Գ. Հիմնադրամ» յորջորջումը պիտի կրէ:

Երկրորդ, Տ. Գ. իր ողջութեանը ուղղակի ինք պիտի մատակարարէ Հիմնադրամը, ցմահ ինք պիտի գանձէ եկամուտները իր անձնական պէտքերուն համար, նաեւ ազատ պիտի ըլլայ պատրաստ դրամով արժեքուղթ գնելու եւ արժեքուղթերը ծախելու եւ փոխանակելու, նոյն իսկ ի հարկին մայր-գումարին առ առաւելն 80%-ը իր պէտքերուն գործածելու:

(Եւ կամ.— Երկրորդ, Հ. Բ. Ը. Միութիւնը պիտի մատակարարէ Հիմնադրամը եւ նուիրատուին պիտի յանձնէ տարեկան եկամուտներուն գումար գումարը:)

ՅՕԴՈՒԱԾ 3.— Տ. Գ. Ի մահուրնէ վերջ, Հ. Բ. Ը. Միութիւնը, յանձին իր կեդր. վարչ. ժողովին, պիտի մատակարարէ այս Հիմնադրամը եւ ազատ պիտի ըլլայ արժեքաւորերը ծախելու եւ փոխանակելու: Եկամուտներուն գուտ գումարը տարուէ տարի պիտի գործածէ հետեւեալ կերպով.— հարիւրինը պիտի վնարէին, իսկ մնացեալը պիտի յատկացնէ Միութեան նպատակներուն եւ ձեռնարկներուն (եւ կամ նուիրատուին կողմէ կանխորոշուած հետեւեալ նպատակներուն):

ՅՕԴՈՒԱԾ 4.— Հ. Բ. Ը. Միութիւնը կ'ընդունի վերագրեալ բոլոր պայմանները եւ յանձն կ'առնէ նուիրատուին կամքը խրդմբշտօրէն գործադրել, մերկայ պայմանագրութեան եւ Հիմն. կանոնագրի տրամադրութեանց համաձայն:

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ 40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՄԻՋՈՑԻՆ ԱԻԵԼԻ ԳԱՆ
6 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈՂԱՐԻ ԲԱԶՄԱԶԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ ՅԱՏԿԱՑՈՒՑԱԾ Է:

Հ. Բ. Ը. Միութեան կտակներու եւ նուիրատուութեանց պարութեաները իրենց ամփոփոյթներով եւ յուշագրութիւններով, դասաւորուած, թուագրուած, ցանկագրուած, կը ներկայացնեն գրեթէ նոստարական դիւանատան մը պատկերը: Ամէնէն ստուարաթիւ պարութեաներուն դէղերը Մելգոնեան, Նուպարեան եւ Յակոբեան Հիմնադրամներուն են, որովհետեւ անոնք ընդարձակ թղթակցութիւններ, արձանագրութիւններ եւ հաշուագրութիւններ կը պարունակեն:

Բացի ընծայաբերուած, ընդունուած եւ արձանագրուած մնայուն եւ անձեռնմխելի Հիմնադրամներէն, որ գործադրուելով սպառած են, եւ կամ Միութեան Մասնաւոր Իրամագլուխին մէջ մտած են գանձուած օրէն սկսեալ, Հ. Բ. Ը. Միութեան ներկայացուցուած են նաեւ ուրիշ բազմաթիւ կտակային հիմնադրամներ եւ պայմանաւոր նուիրատուութիւններ, որոնց մէկ մասը թէեւ ընդունուած, բայց տակաւին չեն գանձուած, յարակից բանակցութիւնները եւ ձեւակերպութիւնները լրացած չըլլալով, իսկ մէկ կարեւոր մասնալ անհետեւանք մնացած են, Միութեան կողմէ յետքննութեան մերժուած եւ կամ թէ առաջարկը ետ առնուած ըլլալուն ելատճառաւ, ու կան նաեւ կտակներ եւ նուիրատուութիւններ որ ծրագրային վիճակի մէջ գտնուելով՝ առկախ բռնուած են: Այդպիսիները կը կազմեն առանձին ցուցակներ եւ պարութեաներ, որ բաւական մեծ տեղ մը կը գրաւեն Միութեան կեդրոնական դիւանատան մէջ:

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ

ՏԱՐԲԵՐ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՍԱՀՄԱՆՈՒԱԾ
ԱՆԴՈՐԾԱԴՐԵԼԻ ԿՏԱԿՆԵՐ ԶՈՐ Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
ՅԵՏԱԳԱՅԻՆ ՅԱԶՈՂԱԾ Է ՅԱՏԿԱՑՆԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

1.— Մէօթէմէտեան Հիմնադրամ, որուն եկամուտները ծառայած են Խ. Հայաստանի մէջ Նոր Եւրոպիոյ գիւղին կառուցման եւ ամոր ընդարձակման, ինչպէս նաեւ Բարեբարին անունը կրող դպրոցի մը շինութեան:

2.— Երուանդ Յակոբեան Հիմնադրամ, որուն եկամուտներով կառուցուած են Շիրազալա եւ Բլիսեր գիւղերու վարժարանները:

3.— Գայեանէ Նշկեան Հիմնադրամ, որուն ամբողջութիւնը գործածուած է Ագարակ գիւղի վարժարանի շինութեան:

4.— Պօղոս Նուպարի մասնայատուկ Հիմնադրամ, որուն դիգուած եկամուտները յատկացուած են Մարի Նուպար Ակնաբուծարանի շինութեան եւ կահաւորման:

5.— Դարուհի Յակոբեան Հիմնադրամ, որուն դիգուած եկամուտներով հիմնուած է Դարուհի Յակոբեան Մայրանոցը եւ Մանկաբարձական վարժարանը:

6.— Նուպարեան Հիմնադրամ, որ մոյնութեամբ յատկացուած է Երեւանի մէջ Բարեգործական Տան շինութեան, բրօֆէսէօրներու եւ գիտնականներու քնակութեան համար:

7.— Աւետ Սարգիս Հիմնադրամ, որով կառուցուած է Խ. Հայաստանի մէջ Բասթէօրեան Կառադարձարան մը:

8.— Խերեան Հիմնադրամ, որուն մէկ մասովը շինուած է Խ. Հայաստանի մէջ Մեղուաբուծական վարժարան մը:

9.— Հանի Մկրտիչ Յովհաննէսեան Հիմնադրամ, Նոր Խար-
բըրդի մէջ վարժարանի մը շինութեան յատկացուած:

10.— Գէորգ Սարգիսեան Հիմնադրամ, որուն եկամուտները
յատկացուած է Նուպարաշէնի Նոր Ակն քաղամասին կառուց-
ման:

11.— Մինաս Չերազ Հիմնադրամ, Արեւստից գիւղային դպրո-
ցի մը համար:

12.— Աթանիկ Էգնայեան Հիմնադրամ, եկամուտները յատ-
կացուած Նուպարաշէնի:

13.— Տիգրան Զամֆերթէն Հիմնադրամ, Նոր Եւդոկիոյ ընդ-
արձակման յատկացուած:

14.— Միքայէլ Սամուէլեան Հիմնադրամ, եկամուտները Հա-
յաստանի մէջ կրթական նպատակի յատկացուած:

15.— Ռափ. Մարկոսեան Հիմնադրամ, որմէ կարելոր քաժին
մը յատկացուած Խ. Հայաստանի մէջ Արեւստից վարժարանի մը
Հիմնարկութեան:

16.— Դաւիթ Մսրեան Հիմնադրամ, յօգուտ Հայաստանի մէջ
օգտակար ձեռնարկի մը:

17.— Վարդան Պապեան Հիմնադրամ, յատկացուած Նու-
պարաշէնի մէջ Նոր Բաղէշ քաղամասին հաստատման:

ԾԱՆ.— Կեդր. վարչ. ժողովը միշտ կը հետամտի Հայաստան փոխադրել
այն Հիմնադրամները կամ եկամուտները որ չեն կրնար գործածուիլ կանխա-
րոշուած յատկացումներուն (Հիմն. կանոնագիր, Յօդուած 9, Հառուած Բ.):

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿՏԱԿԱԴՐԱՄՆԵՐԸ

(ՄԱՍՆԱԽՈՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ)

1918 — 1946

1.— Մարտիրոս Գազաննեան	Ուստր	3983.81
2.— Մարտիրոս Սեւոյեան	Ուստր	1528.45
3.— Տոբթ. Յովհ. Արշակունի	Նիւ Եորք	5801.28
4.— Պետրոս Պօրանեան	Ֆրէզնո	802.50
5.— Գաբրիէլ Պօյանեան	Ֆրէզնո	1721.74
6.— Տիրայր Ծ.Վ. Մարգարեան	Ֆաուլըր	8069.76
7.— Խորէն Ծ. Վ. Լազարեան	Պոսթոն	6818.68
8.— Տոբթ. Արամ Հէնիսեան	Անամօզա	750.00
9.— Նիկողոս Մորնիկեան	Նիւ Եորք	12726.40
10.— Փիթըր Յովհաննէսեան	Սէնթ Լուիս	2637.34
11.— Ալպէրթ Յակոբեան	Ֆրէզնո	1620.83
12.— Արթին Շաքաֆեան	Նիւ Եորք	1400.00
13.— Գէորգ Թաշնեան	Չըլսի	1000.00
14.— Յակոբ Սարաֆեան	Նիւ Եորք	10000.00
15.— Տիկին Թումա Ուգունեան	Սիմկըր	1000.00
16.— Սերոբէ Մովսէսեան	Նիւ Եորք	16809.08
17.— Յակոբ Պօյանեան	Պոսթոն	2569.51
18.— Մանուկ Ասլանեան	Նիւ Եորք	7458.17
19.— Ստեփան Քէօլեան	Սփրինկֆիլտ	10000.00

Համագումար Տոլար 98647.55

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՈՒ ՑՈՒՑԱԿ

Հ. Բ. Ը. Միութեան առաջին կտակները եւ նուիրատուութիւնները եղած են 1910ին Եգիպտոսի մէջ: Թանթայէն՝ Վարդան Պապանեանի կտակը Եգիպտ. ոսկի 2567, Զակադիկէն՝ Գրիգոր Մէօթէմէտեանի կտակը, 3000 Եգ. ոսկի արժողութեամբ աւելի քան 21 Փէտտան մշակելի երեք կտոր հող (Մէհտիյէ գիւղը, Շարքիյէ), զուտ հասոյթովը իր ծննդավայրին՝ Թոքատի մէջ վարժարան մը հիմնելու համար, եւ Տիգրան Սան Քէլէկեանի առաջին նուիրատուութիւնը, 1000 անգլ. ոսկիի, յետոյ աւելցուած, իր եղբօր ողբ. Գէորգ Քէլէկեանի յիշատակին, Կիլիկիոյ մէջ Որբանոցի մը շինութեան համար (Տէօթ Եօլի մէջ կառուցուած):

Ատոնց յաջորդեցին, 1911ին, Սեդրաք Դաւիթեանի (Գահիրէ), Յակոբ Քըրքեաշարեանի (Հաճըն), Լեւոն Սէմէրճեանի (Պոլիս), Սահակ Կաթողիկոսի (Սիս) եւ Գէորգ Սարգիսեանի (Աղեքսանդրիա) կտակային նուիրատուութիւնները, եւ այսպէս յաջորդաբար Հ. Բ. Ը. Միութեան տրամադրուած անձեռնմխելի Հիմնադրամներուն ընդհանուր ցուցակը առանձին կը ներկայացնենք, որպէս իսկական կոթող մը Հայ Բարեգործութեան:

Իրողութիւն է որ Միութեան Հիմնադրամներուն

աւելի քան երեք քառորդը Նգիպտոսի եւ մէկ կարեւոր
մասն ալ Ֆրանսայի բարերարներուն կողմէ տրամա-
դրուած է: Ամերիկահայութեան մասնակցութեան բա-
ժինն է երկու առ հարիւր (շուրջ 100,000 տոլար):

Մասնաւոր Դրամագլուխին մաս կազմող Հիմնա-
դրամներու Ցուցակէն դուրս կը մնայ ազգային մեծա-
գոյն բարերար Կարապետ Աղա Մելգոնեանի հսկայա-
կան Նուիրատուութիւնը, աւելի քան կէս միլիոն անգլ-
ոսկի, որ, ի բաց առեալ անշարժ կալուածները, երկու
թրրսթի վերածուած է, մին Լոնտոնի Միտլէնտ Պէն-
քին եւ միւսը Նիւ Եորքի Նէշընըլ Սիթի Պէնքին մօտ,
«Մելգոնեան Ֆընտ» անունին տակ, որ, ինչպէս ըսինք,
բացառապէս մաս կը կազմէ Սովորական Դրամագլու-
խին:

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿՏԱԿՆԵՐԷ ԵՒ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ԳՈՑԱՑԱԾ

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐ ԿԱՆԽՈՐՈՇ ՑԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐՈՎ

1 Ա. Մ.	3192. 6. 0
2 Ալլախվերտի Մկրտիչ	3087.19. 2
3 Աղամբեան Յովհաննէս	147.18.11
4 Արշակունի Տոբ. Յովհաննէս	1343.19. 6
5 Բավլիգեան Մկրտիչ	102.13. 2
6 Գազազեան Նշան	987.18. 3
7 Գազանեան Մարտիրոս	896. 9. 9
8 Գալայեան Գասպար	750. 0. 0
9 Գարակէօզեան Գրիգոր	641. 9. 3
10 Գափամանեան Տիկ. Նոյեմբ.	17362.19. 5
11 Գափամանեան Պետրոս	1. 0. 6
12 Գրֆեաշարեան Յակոբ	2268. 9.10
13 Դանիէլեան Ներսէս Եպիսկոպոս	703.18. 0
14 Դաւիթեան Սեդրակ	432. 5.11
15 Էգմանեան Աւետիս	198. 5. 2
16 Էգմանեան Աթանիկ	7297.12.10
17 Էսմէրեան Պօղոս	2016. 2. 7
18 Թ. Տ.	10213.15. 3
19 Թագուրեան Սարգիս	226. 9.10

20 Թօփալեան Սամուէլ	212. 5. 3
21 Թօփալեան վաղարշակ	1964. 17. 9
22 Լազարեան Խորէն վարդապետ	1345. 6. 5
23 Լիմնոնէլի Տիկ. Կատարինէ (Եագուպ Արթին փաշա)	4141. 18. 7
24 Խապանեան վեհ. Սահակ Կաթողիկոս	438. 8. 10
25 Ա. Կ.	1136. 7. 4
26 Կիւմիւշեան Պետրոս	4634. 10. 2
27 Կոստանդեան Տոքթ. Պօղոս	1. 0. 6
28 Հայկազեան Ուսումնասիրաց Ընկ.	363. 1. 5
29 Հանըմեան Ստեփան	2084. 18. 6
30 Հէնինեան Տոքթ. Ա.	595. 12. 8
31 Ճանիկեան Տիկ. Թագուհի	5770. 8. 5
32 Մարգարեան Տիրայր վարդապետ	1312. 4. 7
33 Մարկոսեան Ռափիկ	715. 12. 11
34 Մէօքէմէտեան Գրիգոր	3076. 18. 6
35 Միրզա Մարգար	471. 12. 7
36 Մսրեան Դաւիթ	874. 11. 7
37 Մորնիկեան Նիկողոս	2468. 0. 0
38 Մուղալեան Կարապետ	87. 1. 11
39 Յակոբեան Թագւոր փաշա (Դարուհի Յակոբեան)	21596. 1. 9
40 Յակոբեան Տիկ. Երանուհի Թագւոր փաշա	20000. 0. 0
41 Յակոբեան Երուանդ	1339. 2. 7
42 Յովհաննէսեան Փիթըր	527. 9. 4
43 Յովհաննէսեան Մկրտիչ	1793. 6. 8
44 Նարլեան Նաշիտ	648. 2. 4

45	Ներկարարեան Յովհաննէս	4998 . 8 . 6
46	Նուարեան Մեսրոպ	1 . 0 . 6
49	Հիմն. Նուարեան Սաներու Համալս. Մրցանակ երեսմի Մարի Նուար Ակնարութեան Նուարեան Մատենադարան Նուար. վարժ. Հէլիոփոլիսի	39534 . 0 . 4
48		2183 . 19 . 1
49		16264 . 2 . 1
50		13930 . 11 . 10
51		4275 . 0 . 5
52	Շերիտեան Տիկ. Ագապի	4538 . 12 . 9
53	Զամբերթէն Տիգրան	15000 . 0 . 0
54	Պալեան Մկրտիչ	446 . 16 . 0
55	Պալըգեան Բարսեղ	6236 . 12 . 0
56	Պերպերեան Առաքել	240 . 14 . 10
57	Պերպերեան Սերովբէ	20 . 10 . 0
58	Պօղոսեան Գրիգոր	2374 . 17 . 0
59	Պօյանեան Գաբրիէլ	379 . 9 . 8
60	Պօննուֆեան Յակոբ եւ Օհանիկ	8510 . 17 . 7
61	Պօննուֆեան Օհանիկ	503 . 14 . 6
62	Սամուէլեան Միքայէլ	4806 . 6 . 8
63	Սարափեան Օննիկ	97 . 12 . 8
64	Սարգիսեան Գէորգ եւ Տիկիմ	2000 . 15 . 0
65	Սեւօեան Մարտիրոս	360 . 9 . 6
66	Սէքեան Հեթում	3399 . 1 . 9
67	Սէմերեան Լեւոն	2415 . 8 . 8
68	Սվանեան Սերովբէ	25613 . 0 . 0
69	Տ . Լ	3800 . 7 . 8
70	Տատրեան Տոֆթ . Տէօվլէթ եւ Տիկիմ	1173 . 12 . 6
71	Տէր Զաֆարեան Տիկ. Արուսեակ	3083 . 15 . 3

72 փափագեան կտրապետ	2028. 8. 4
73 Բարկոտորեան Ստեփան	400. 0. 0
74 Քէլէկեան Տիգրան	1. 0. 6
75 Տիկին Ա. Ո.	3595. 10. 1
76 Օրիորդ Մ. Պ.	7000. 0. 0
	1200 0. 0
Համագումար Անգլ. ոսկի	309881. 9. 7

ԾԱՆ.— Այս ցուցակը արտագրուած է 1938 տարեշրջանի տպագրուած Տեղեկագիրէն եւ Հաշուեկշիռէն (Ցուցակ Թիւ 8):

Թուրքիոյ մէջ գրաւուած կամ փանդուած կալուածներուն ամուսնական արժէքը պահուած է Հաշուեկշիռէն դուրս պարտական հաշիւի մը մէջ, եւ վերագրեալ ցուցակին մէջ նշանակուած է Ա. Ոսկի 1. 0. 6, յիշողութեան համար:

Ա Մ Փ Ո Փ Ո Յ Թ

Ցուցակին համագումարը	Անգլ. ոսկի	309881. 9. 7
որուն վրայ պէտք է աւելցնել		
Հիմն. Դրամագլուխը	" "	75366. 19. 7
Ինչպէս մասւ Սովոր. Դրամագլուխը		
(Մեկգոնեան Հիմնադրամ)	" "	514109. 9. 6
Դրամագլուխներու համագումարը	Անգլ. ոսկի	899357. 18. 8
(31 Դեկտ. 1938 ին)		

Յ Ա Ի Ե Լ Ո Ի Ա Մ

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ

1939-1946 ին կայացած կանխորոշ յատկացումով նոր
Հիմնադրամներ

1. Մարկոսեան, Ռափայէլ Հիմնարկ.	Բարիգ	Տոլար	400260.00
2. Մելիքեան, Սարգիս	Ատիս-Ապապա	Անգլ. Ռս.	2000.00
3. Կրէտ, Պետրոս	Կալկաթա	Բուփի	22875.00
4. Անդրամիկեան, Մկրտիչ	Գահիրէ	Եգ. Ռսկի	300.00
5. Մանիսալեան, Օր. Սօֆի և Զարուհի	Գահիրէ	Եգ. Ռսկի	9000.00
6. Հէֆիմեան, Կարապետ	Ադեֆսամդրիա	Եգ. Ռսկի	7250.00
7. Ալեֆսամեան, Ադեֆսամդր եւ Տիկին	Մարսէյլ	Զուից. ֆր.	20000.00
8. Վէմեան, Հայկ	Մարսէյլ	Զուից. ֆր.	22417.00
9. Ալեանաֆ, Մ.	Մանչէսթըր	Անգլ. Ռս.	500.00
10. Մովսէսեան, Սերովբէ	Նիւ եորֆ	Տոլար	16809.00
11. Քէօլեան, Ստեփան	Սփրինկֆիլտ	Տոլար	10000.00
12. Ասլանեան, Մամուկ	Նիւ եորֆ	Տոլար	7458.00
13. Սարաֆ, Յակոբ	Նիւ եորֆ	Տոլար	7459.00
14. Պօյանեան, Յակոբ	Պոսթոն	Տոլար	2569.00
15. Շաքաֆեան, Արքիմ	Նիւ եորֆ	Տոլար	1400.00
16. Յակոբեան, Ալպէրք	Ֆրէզնօ	Տոլար	1392.00
17. Հէնիմեան, Կիրակոս	Ֆրէզնօ	Տոլար	1200.00
18. Թաշմեան, Գէորգ	Զըլսի	Տոլար	1000.00

Ն Ի Ի Թ Ե Ր Ո Ի Ց Ա Ն Կ

	Էջ
Նախաբան	3
Անմահութեան շաւրան	4
Պատմական Ակնարկ Մը	8
Կտակային Ուխտ	10
Երդմագիր	11
Օգտակար Խորհուրդներ	13
Յուշարձան (ֆերքուած)	15
Անձեռնմխելիութիւն եւ Թրքսք	16
Քանի՞ Տեսակ Կտակ եւ Նուիրատուութիւն Կ'ըլլայ	18
Պայմանաւոր Նուիրատուութիւն ի Կենդանութեան	20
Ի՞նչ Տեսակ Կտակ Ընելու է	24
Լսէ՛ (ֆերքուած)	26
Ամերիկեան Կտակի Պայմանները	27
Ամերիկեան Կտակագրի Նմոյշ Մը	30
Միութեան Պատուոյ Ոսկեմատեանը	32
Կտակնիդ Ըրէ՛ք	33
Ի Կենդանութեան Նուիրատուութեան Պայմանագրութեան Մասին	35
Պայմանագրութեան Նմոյշ Մը	39
Միութեան Կտակային Արշիւը	41
Հիմնադրամներ Հայաստան Փոխադրուած	42
Ամերիկայի Կտակադրամները	44
Մասնաւոր Հիմնադրամներու Ցուցակ	45
Մասնաւոր Դրամագլուխ	47
Յաւելուած Մասնաւոր Դրամագլուխի	50

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0533676

[604]

ЦЕНА

624
—
202

Հայաստանի
Հանրապետության
Մշակույթի նախարարություն

ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

CENTRAL BOARD OF DIRECTORS

295 Fifth Avenue

New York 16, N. Y.